

Keuze-balansoefening seksuele dienstverlening en corona.

‘Ik mis mijn seksuele dienstverlener’ of ‘wanneer kan seksuele dienstverlening terug opgestart worden?’ Deze vragen bereiken ons meer en meer. En we begrijpen de vraag. We zijn tenslotte allemaal seksuele wezens en het gemis aan aanraking, intimiteit, seks ... kan in tijden van beperkte contacten en de 1,5 meter-afstandsregel (social distancing) beginnen doorwegen, ook voor mensen met een beperking en ouderen. De huidhonger wordt voor sommigen erg voelbaar.

Zolang er geen geneesmiddel en/of vaccin voor Covid-19 op de markt is, zal seksuele dienstverlening **een sterk verhoogd risico** blijven inhouden. Het is belangrijk dat we ons hiervan bewust zijn. Veel van onze cliënten behoren immers tot de risicogroep. Daarnaast is het ook van belang dat dienstverleners eventuele risico's voor zichzelf en voor hun (directe) omgeving zo goed als mogelijk kunnen inschatten. De afweging om al dan niet dienstverlening op te starten kan **spanningsvelden** met zich meebrengen:

- De autonomie van mensen versus het inperken van autonomie
- Weldoen versus niet-schaden
- Het maatschappelijk belang versus het individueel belang

Dit document werd opgesteld om dienstverleners, cliënten die beroep doen op seksuele dienstverlening en het netwerk (begeleiders, familie, voorzieningen) een houvast te bezorgen hoe we in deze coronatijden met seksuele dienstverlening zouden kunnen omgaan.

In een eerste fase van de coronacrisis gold het negatieve advies voor seksuele dienstverlening vanuit Aditi. Het is pas nu de algemene maatregelen vanuit de overheid versoepelen dat we kunnen denken aan een mogelijke heropstart van dienstverlening (met eventueel restricties). We willen hierbij vertrekken vanuit het hoogst mogelijke zelfbeschikkingsrecht van zowel cliënt als dienstverlener maar rekening houdend met adviezen vanuit medische en ethische hoek.

Onderstaande *keuze-balansoefening* werd dan ook opgesteld in samenwerking met artsen en ethici. Het vertrekt vanuit (seksuele) rechten van mensen met name het recht van ieder om zelf beslissingen te mogen nemen, zonder dwang en met volle overtuiging. Seksueel recht houdt ook in dat mensen goed geïnformeerd zijn en op basis van juiste informatie de juiste beslissingen voor zichzelf kunnen nemen. Daarenboven betekent seksueel recht ook dat seksualiteit in gezonde en veilige omstandigheden dient beleefd te worden en dat niemand kan gedwongen worden in het stellen van seksuele handelingen. We hopen met deze keuze-balansoefening een houvast te geven om te bekijken of en hoe seksuele dienstverlening eventueel terug kan opgestart worden.

De keuze-balansoefening bevat **4 stappen** en een **lijst met vragen en antwoorden**.

- **Stap 1** heeft betrekking op o.a. het advies betreffende algemeen sekswerk dat momenteel door de overheid wordt gegeven, de adviezen vanuit het VAPH, de adviezen naar woonzorgcentra en voorzieningen.
- **Stap 2** heeft betrekking op de keuze van iedere individuele seksuele dienstverlener. Dit is de persoon die de seksuele zorg aanbiedt. Zijn of haar beslissing is cruciaal en bijgevolg de eerste stap die dient besproken te worden.
- **Stap 3** heeft betrekking op de keuze van de cliënt die over volledig zelfbeschikkingsrecht beschikt. De cliënt is de persoon die de seksuele zorg aanvraagt. Wanneer een dienstverlening niet door de vertrouwde dienstverlener kan opgenomen worden omwille van persoonlijke keuze wordt er afgestemd met de cliënt en dienstverlener naar een mogelijk alternatief in tussentijd. We willen namelijk uitsluiten dat dit aspect de initiële keuze van de vertrouwde dienstverlener beïnvloedt.
- **Stap 4** heeft betrekking op de keuze van de cliënt die onder een gerechtelijke bescherming zit. Voor deze doelgroep is het uiterst belangrijk dat er met grote omzichtigheid beslissingen worden genomen betreffende hun seksuele leven. Het uitgangspunt blijft de persoonlijke keuze van deze persoon.
- **Vragen en antwoorden** geeft een overzicht van informatie die kan helpen om tot bepaalde keuzes te komen.

Zolang er geen vaccin en/of geneesmiddel voor Covid-19 beschikbaar is, zal er met grote omzichtigheid moeten worden omgegaan met vragen voor seksuele dienstverlening. Op een gegeven moment in de totale corona-exit-strategie zullen keuzes meer en meer **individueel bepaald worden**. Hier zal het van belang zijn om **helder en duidelijk met de cliënt (en/of netwerk) te overleggen**. Het bespreken van de spanningsvelden kan verduidelijking geven. Tevens is het belangrijk om duidelijk te bespreken welke handelingen mogelijk zijn en wat de inhoud van de dienstverlening kan zijn zodat de cliënt kan afwegen of seksuele dienstverlening voor hem/haar een meerwaarde kan bieden. We willen vragen om dit zoveel mogelijk in nauw overleg met de medewerkers van Aditi te doen.

We zijn er ons van bewust dat deze coronacrisis voor veel mensen met een beperking een onzekere en bijgevolg moeilijke periode is. Nabijheid, aanraking, een warme knuffel, seks... kan troost en een goed gevoel geven. Dat onze cliënten net nu dit moeten missen, zal voor velen niet gemakkelijk zijn. Aditi vzw staat voor **goede, veilige en correcte** dienstverlening. Maar goede zorg houdt ook in dat er keuzes gemaakt mogen worden (zowel door zorgverleners als cliënten) en dat er (tijdelijk) beperkingen in het aanbod zijn. Alles loopt nu een beetje anders. Laat ons samen trachten om frustratie om te zetten in berusting, sociale afstand in psychische nabijheid en ongeduld in fantasierijk verlangen. Samen gaan we er als organisatie sterker uitkomen!

‘Wil je snel gaan, ga dan alleen. Wil je ver komen, ga dan samen’

(Afrikaans gezegde)

Stap 1: Maatregelen vanuit de overheid

Algemene maatregelen die van kracht blijven:

- Blijf thuis, zeker als je ziek bent.
- Was vaak je handen met water en zeep.
- Hou minstens 1,5 meter afstand als je buiten bent.
- Beperk je fysieke sociale contacten.
- Draag een mondkapje op het openbaar vervoer en op drukke openbare plaatsen.

Specifieke info <https://www.info-coronavirus.be/nl/>

Sinds maandag 8 juni zitten we in een nieuwe fase van de afbouw van coronamaatregelen. Vanuit de overheid werd gecommuniceerd dat *alles opnieuw is toegelaten, behalve op die domeinen waarover er specifiek wordt gemeld dat het niet is toegelaten*. De opstart van het reguliere sekswerk wordt toegestaan.

Daarnaast willen we ook de maatregelen die de overheid stelt naar voorzieningen voor mensen met een beperking en woonzorgcentra mee in aanmerking nemen. De bezoekenregeling wordt uitgebreid maar voorzieningen hebben zelf de vrijheid om afspraken te maken.

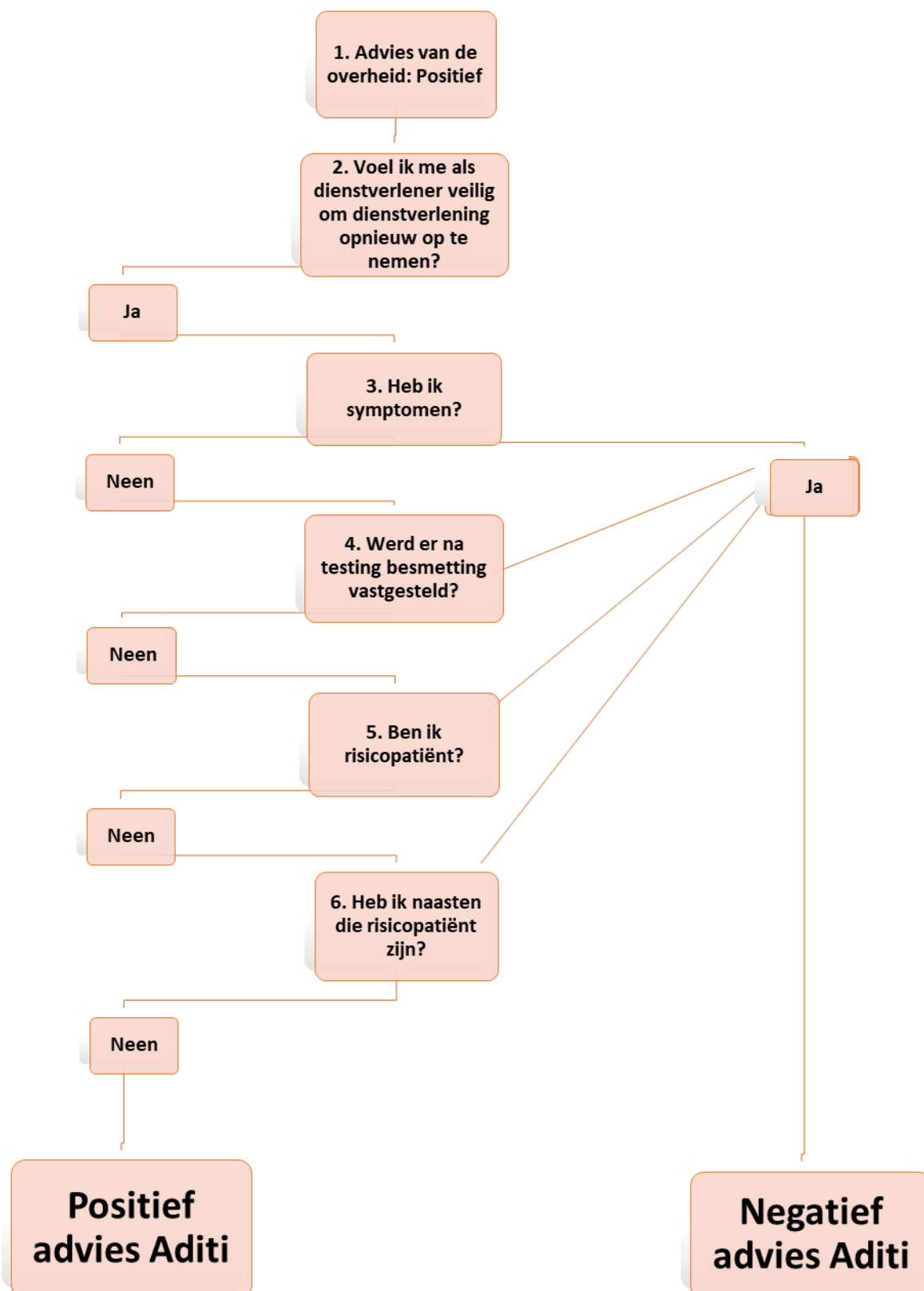
Tenslotte mogen we niet vergeten dat sommige van de mensen voor wie we werken mogelijk een verhoogde kwetsbaarheid qua gezondheid hebben.

Belangrijk!!!

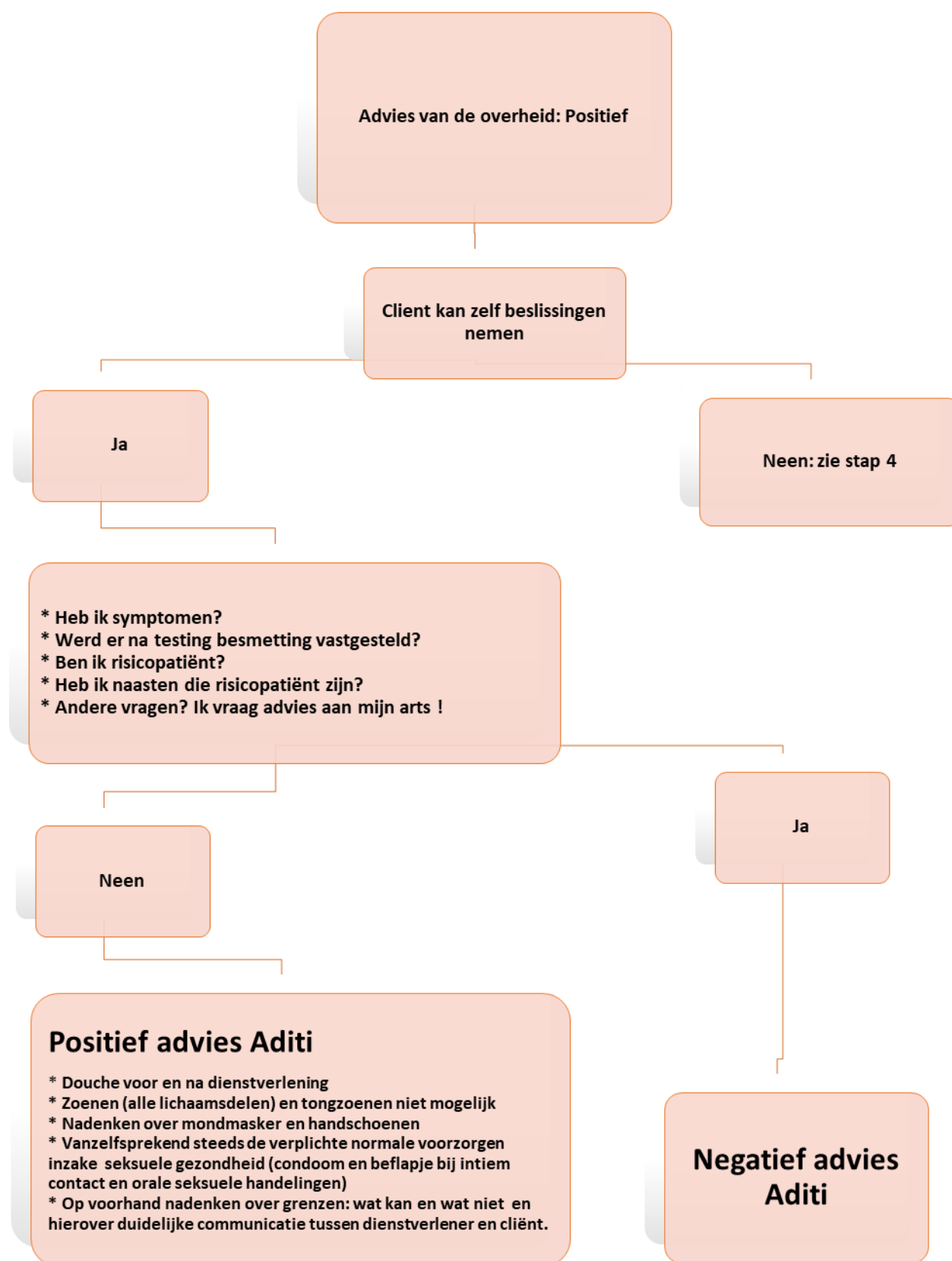
Dit alles in overweging genomen stellen we dat **ten vroegste vanaf 15 juli** seksuele dienstverlening **eventueel** terug kan opgestart worden maar **onder voorbehoud**. Indien het verloop van de epidemie in negatieve zin verandert en maatregelen wederom verstrengd worden, zullen we hier terug over communiceren.

Om de heropstart van seksuele dienstverlening voor te bereiden treedt het “**Communicatieplan voor seksuele dienstverleners**” in werking.

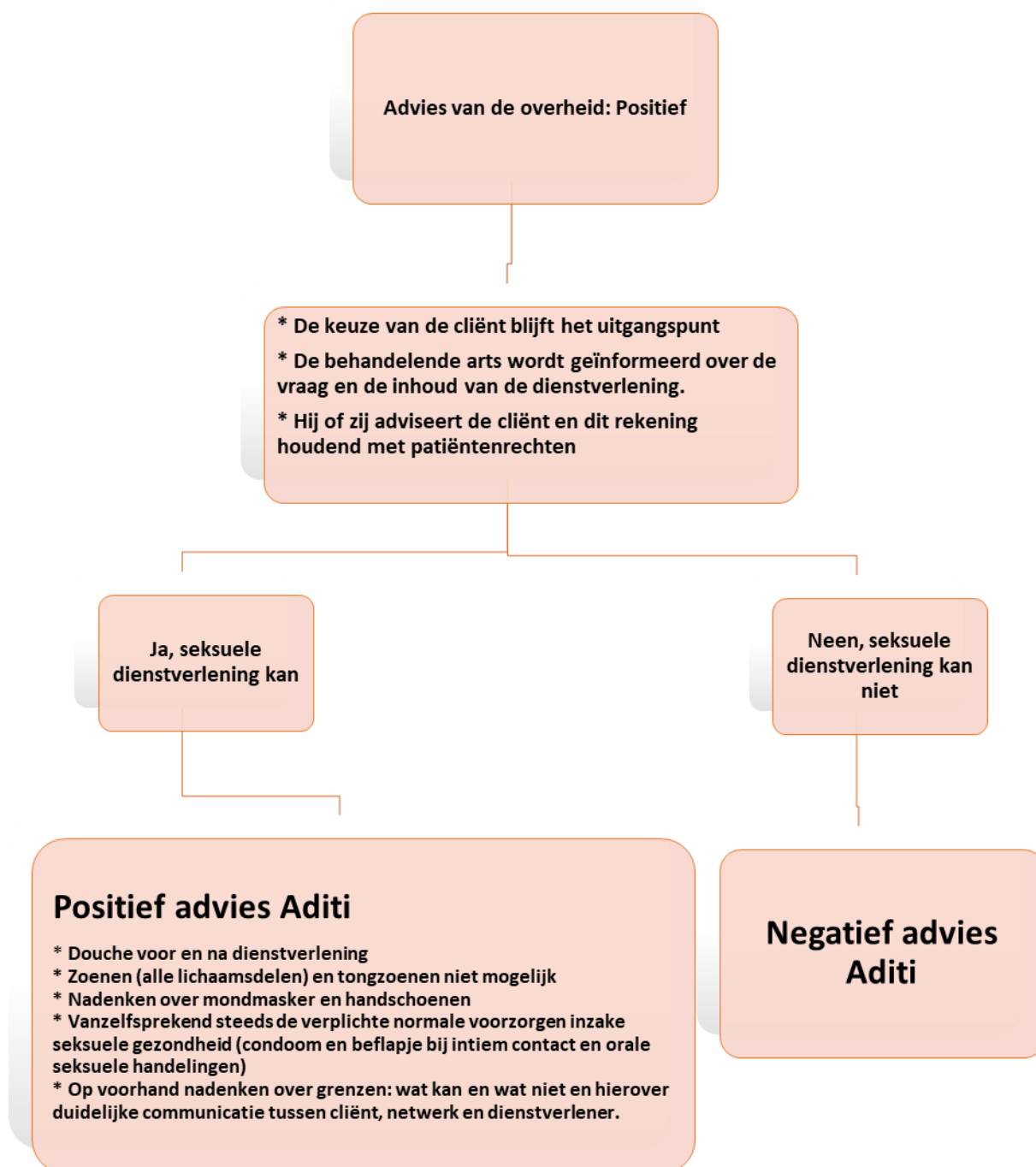
Stap 2: De keuze van de dienstverlener

Stap 3: De keuze van de cliënt

Stap 4: De keuze van de cliënt die onder gerechtelijke bescherming zit

Vraag en antwoord

Wat zijn de symptomen van het nieuwe coronavirus (COVID-19)?

(Bron: www.info-coronavirus.be)

De symptomen variëren van milde tot ernstige luchtwegaandoeningen met koorts, hoesten en ademhalingsmoeilijkheden. Als je je ziek voelt, hoest, keelpijn, ademhalingsmoeilijkheden hebt, is het coronavirus één van de virussen die je mogelijk hebt opgelopen.

Merk je één van deze symptomen dan is het advies vanuit Aditi:

- bied of vraag geen dienstverlening aan en contacteer je huisarts
- breng ons op de hoogte
- verwittig je cliënt en/of het netwerk

Wie is risicopersoon?

(Bron: www.info-coronavirus.be)

Bepaalde bevolkingsgroepen worden beschouwd als “risicogroepen”; zij zijn meer kwetsbaar voor het ontwikkelen van ernstige symptomen. Het gaat hier voornamelijk over personen ouder dan 65 jaar, personen met diabetes, personen met hartziekten, long- of nieraandoeningen en personen van wie het immuunsysteem verzwakt is.

Ben je zelf een risicopersoon of is iemand van jouw directe naaste een risicopersoon? Dan is het advies vanuit Aditi:

- bied of vraag geen dienstverlening aan
- breng ons hiervan op de hoogte en we helpen jou in de communicatie naar cliënten en/of hun netwerk toe

Hoe verspreidt het coronavirus zich?

(Bron: www.info-coronavirus.be en <https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/ventileren-vermindert-overdracht-coronavirus-drastisch>)

Het coronavirus verspreidt zich van mens op mens via kleine druppeltjes die bij hoesten en niezen vrijkomen. Via die druppeltjes komt het virus terecht in de lucht, op voorwerpen en oppervlakken. Wie die druppeltjes inademt of via de handen in de mond, neus of ogen binnenkrijgt, kan besmet raken met het virus. Er is geen bewijs dat de besmetting via de huid gebeurt. Het risico op besmetting verkleint door meer dan een meter afstand te houden van zieke personen, het gezicht zo weinig mogelijk aan te raken en aandacht te hebben voor een goede handhygiëne.

Is het coronavirus seksueel overdraagbaar?

(Bron: www.violett.be en www.sensoa.be)

Of het coronavirus overdraagbaar is via sperma of voorvocht is nog niet bekend. Zoenen en tongzoenen met iemand die het coronavirus heeft kan wél tot overdracht leiden. Net als het aanraken van besmette oppervlakken, waarna je je vinger in je mond stopt (vandaar het advies om vaker je handen te wassen). En simpelweg door dichtbij iemand te zijn die klachten heeft. Hoewel het coronavirus dus geen soa is, kan je het wel krijgen wanneer je seks hebt met iemand die het virus heeft. Net zoals je een normale griep kunt krijgen als je seks hebt met iemand die de griep heeft.

Welke sekstechniek (oraal, anaal, enz.) je ook gebruikt, seks betekent altijd nabijheid. Speeksel is de voornaamste drager van het virus en seks zonder speeksel is nogal moeilijk. Er verschijnen berichten over sekstechnieken die je het beste toepast om corona te ontwijken. Maar de kans op overdracht is groot en dat bij alle seksuele handelingen.

Er zijn aanwijzingen dat het virus aanwezig is in de stoelgang en dus overdraagbaar is via het likken van de anus.

Advies vanuit Aditi:

- Voel je jezelf niet goed, vertoon je **symptomen** (hoest, keelpijn, ademhalingsmoeilijkheden), dan **zeg je de afspraak af**
- De cliënt (of het netwerk) **verlucht de ruimte** grondig voor en na de dienstverlening. En indien mogelijk tijdens de dienstverlening
- De cliënt (of het netwerk) zorgt voor **propere lakens**
- Zowel de cliënt als de dienstverleners neemt een **douche voor en na de dienstverlening**. Was jezelf grondig met water en zeep.
- Gebruik **geen zeep of ontsmettingsmiddel of -gel** bij het wassen van de **vagina en de eikel**. Gewoon water volstaat.
- Was goed de handen
- **Tongzoenen of zoenen** kan in geen geval
- Draag steeds een **mondmasker**
- Vermijd het om je ogen, neus of ogen aan te raken
- Gebruik ook **geen ontsmettingsmiddelen voor seksspeeltjes** die dan ingebracht worden in het lichaam. Sekspeeltjes dienen grondig met water en zeep gewassen te worden
- Volg ook de richtlijnen betreffende soa's op: condoom of beflapje bij intiem contact of orale seksuele handelingen

Hoe werkt het testen?

(bron: www.parool.nl)

Er zijn twee soorten testen. Met de éne is vast te stellen of iemand het virus heeft. Deze test noemt men ook wel moleculaire pcr-test, virustest of keelneustest. Er wordt een stukje slijm uit de keel of neus gehaald en dan wordt getest op moleculair niveau of iemand het virus heeft.

Test je positief en ben je bijgevolg drager van het covid-19 dan is het advies vanuit Aditi:

- **bied of vraag geen dienstverlening aan**
- **breng ons op de hoogte**
- **verwittig je cliënt en/of het netwerk**
- **zie ook informatie betreffende contactopvolging**

De andere test of iemand besmet is geweest. Dit is een bloedtest. Daarbij wordt een bloedstaal genomen en wordt onderzocht of iemand antilichamen heeft of immuun is. Als de persoon antilichamen heeft, moet vervolgens nog bewezen worden welke concentratie er in het bloed is en voor hoe lang iemand immuun blijft.

Heb je antistoffen:

- **Momenteel zijn er onvoldoende onderzoeksresultaten om te kunnen stellen dat wie Covid 19 heeft doorgemaakt, ook werkelijk voldoende immuun is tegen een nieuwe besmetting**

Het belang van contactopvolging of de contact tracing?

(Bron: www.info-coronavirus.be/nl/contactopvolging)

Om de verspreiding van het coronavirus te vertragen, is het belangrijk om snel te weten wie besmet is, en met wie deze persoon recent nog contact had. Deze persoon kan op zijn beurt besmet zijn en het virus doorgeven vanaf twee dagen voordat hij zelf ziek wordt. Door contactopvolging kunnen we er samen voor zorgen dat het coronavirus niet opnieuw kan opflakkeren.

Contactopvolging houdt in dat er wordt onderzocht met wie een drager van Covid-19 in contact kwam. Als we deze personen snel opsporen, kunnen we hen informeren over het feit dat ze in contact zijn geweest met een drager van het virus. Op die manier kan hij/zij goed op de persoonlijke hygiëne letten en helpt iedereen mee aan het vertragen van het coronavirus.

Hoe gebeurt contactopvolging of de contact tracing?

(Bron: www.info-coronavirus.be)

1. Maak **een lijstje** van de mensen waarmee je de voorbije dagen contact hebt gehad (naam, telefoonnummer, adres, geboortedatum en e-mailadres).
2. Je **huisarts of de arts** die de test afnam verwittigt de bevoegde instanties zodat de contactopvolging snel kan opstarten.

3. Een medewerker van de overheid belt je op via het nummer 02/214.19.19 en sms via het nummer 8811. Het is belangrijk dat je zo **volledig mogelijk antwoordt** op de vragen van de medewerker:
4. Hij of zij zal je vragen naar het lijstje met contactpersonen dat je opstelde en naar extra informatie over jezelf om de situatie zo concreet mogelijk te kunnen inschatten: je geboortedatum, algemene gezondheidstoestand, beroep, contact met risicopersonen, enz.
5. Deze gegevens worden **vertrouwelijk** behandeld. Dankzij jouw bijdrage kunnen je contactpersonen tijdig verwittigd worden en kunnen ze eventuele symptomen goed opvolgen.

Wat als ik zelf in contact komt met iemand die besmet is en wat met mijn persoonlijke gegevens?

Volg de maatregelen goed op die je terugvindt op: www.info-coronavirus.be/nl/contactopvolging

Advies vanuit Aditi :

- Hou steeds goed bij met wie je contacten hebt gehad zowel binnen je privéleven als met de groep van cliënten
- Heb je symptomen, contacteer onmiddellijk je arts
- Breng Aditi op de hoogte bij besmetting
- Word je gecontacteerd door de overheid en is er een vermoeden dat je met een besmet persoon in aanmerking bent gekomen, volg de maatregelen zorgvuldig op en breng ons op de hoogte

Advies vanuit Aditi:

- Voor dienstverleners die slechts enkele cliënten hebben : probeer je afspraken zo in te plannen dat er minimum 2 weken tussen iedere afspraak zit
- Voor dienstverleners die meerdere cliënten hebben :
 - Probeer je cliënten in te delen in groepen van 3 tot maximum 5 personen
 - Plan afspraken met cliënten uit één en dezelfde groep in rond dezelfde periode
 - Laat minimum 2 weken tussen het inplannen van afspraken met cliënten uit de verschillende groepen